

Taaltoetsen in het SO

Siméa congres 2010
15/16 april 2010

Judith Vloedgraven/Marieke Tomesen
Toetsdeskundigen Taal
Cito

Opbouw presentatie

- Reguliere LOVS
- Afgestemde toetsen voor S(B)O
- Proeftoetsing en uitgave toetsen S(B)O

Reguliere LOVS

Afgestemd op gemiddelde leerling BaO

- toetsen meten halfjaarlijkse vorderingen
- inhoud volgt de gemiddelde opbouw methodes regulier basisonderwijs
- ingeburgerde rapportagemethode op basis van A t/m E

Veelgehoorde opmerkingen regulier LOVS in SBO/SO

- Toetsen te moeilijk voor leerlingen met vertraagde ontwikkeling →
  - 2x dezelfde toets afnemen
  - Terugtoetsen
- Leerlingen met specifieke stoornissen:
  - Toetsen te lang
  - Plaatjes leiden af
- Interpreteren toetsresultaten
  - Categorie A t/m E voldoet niet

Doel LOVS S(B)O

Ontwikkelen van afgestemde toetsen voor het SO en SBO, met als uitgangspunten:

- Leerlingen niet benadelen door hun speciale kenmerken.
- Koppeling niveau met leerlingen in regulier basisonderwijs.

Dilemma: Wat aanpassen?

Willen we dit meten bij leerlingen met speciale kenmerken?

Voetbal

Lar speelt met Tom.
Tom schopt de bal.
Hij rolt in het doel.

- "Hoera", roept Tom.

1

22

Lees de zin met de ● ervoor.
Daar staat: "Hoera", roept Tom.

Hoe voelt Tom zich hier?

- A blij
- B boos
- C naar
- D ziek

Willen we dit meten bij leerlingen met speciale kenmerken?

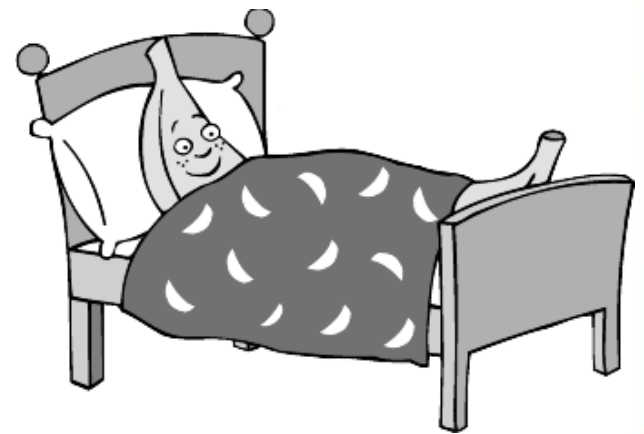
_____1_____

Kind Banaan ligt in bed.

Mama Banaan kijkt _____2_____.

"Gijs, je ligt niet goed", zegt ze.

"Zorg dat je recht ligt!"

Wat past het **best** op plaats 1?

- A De banaan die niet goed keek
- B De banaan die niet goed lag
- C De banaan die niet goed luisterde
- D De banaan die niet goed oplette

Wat antwoordt een leerling met autisme?

Zoek de eerste zin.

- A Daar gaat hij iedere week naar toe.
- B Maar vandaag gaat hij niet.
- C Mijn broer zit op judo.
- D Want hij heeft hoge koorts.

Hoe reageren leerlingen met speciale kenmerken?

Spelling dictee:

Wie houdt er van **ijs**?

Schrijf op: ijs

Aanpassingen in toetscondities

- Overzichtelijke lay-out
- Geen onnodige plaatjes
- Opgaven aanpassen
- Aangepaste instructie

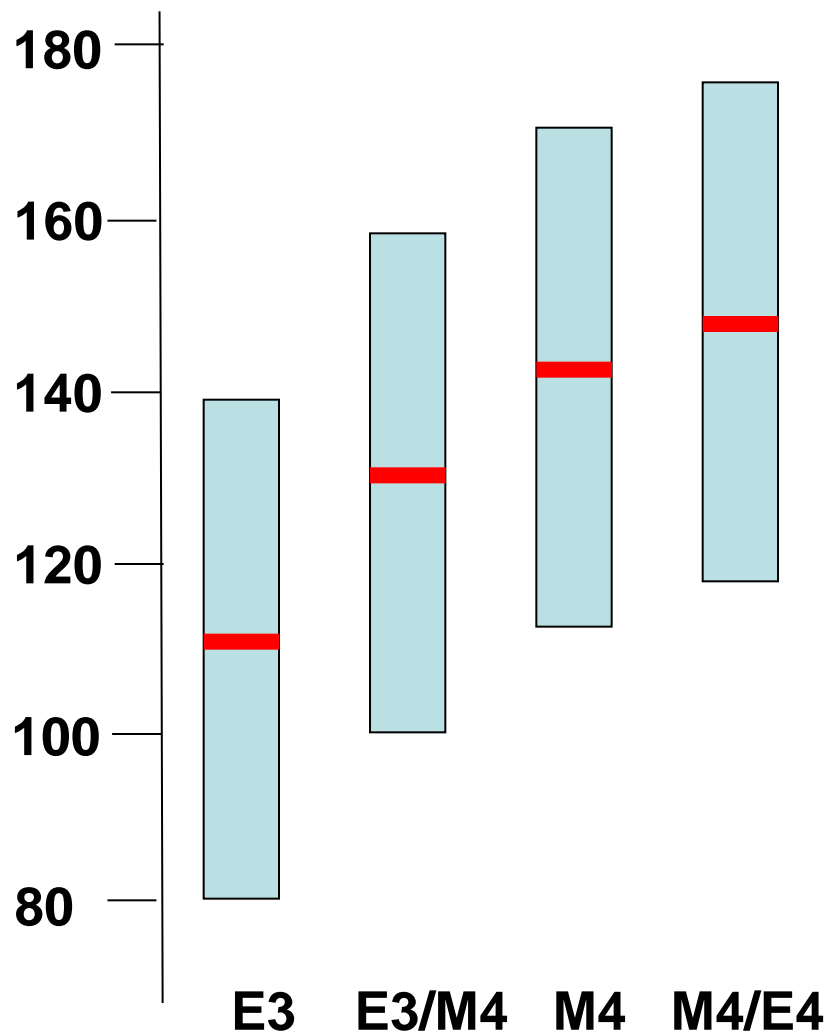
Opdracht: Aanpassingen in opgaven

- Welke vragen zou je onveranderd laten?
- Welke vragen zou je aanpassen?
- Welke vragen zou je verwijderen?

Belangrijkste aanpassingen

- Andere opbouw:
  - Opgaven van eenzelfde type worden geclusterd aangeboden
  - Instructie steeds voorafgaand aan opgaventype
- Andere samenstelling:
  - Minder opgaven in één taak
  - Bepaalde opgaventypen niet of pas later
- Opeenvolgende toetsen beslaan kleinere leerstappen: tussentoetsen
- Andere rapportagewijze: functioneringsniveaus

Spreiding van vaardigheidsbereik per toets

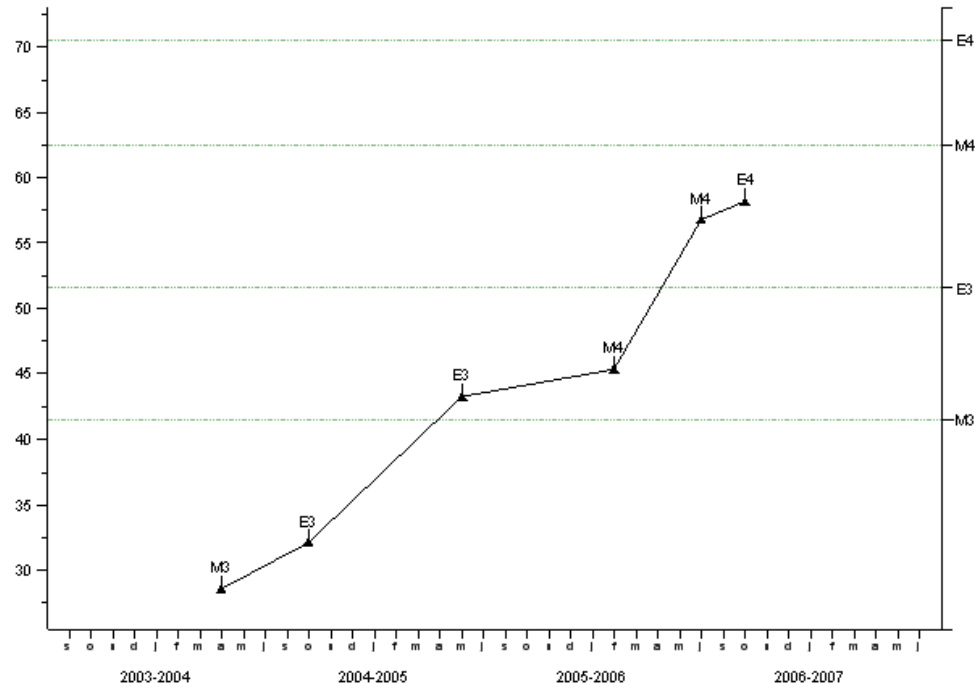

Rapportage: functioneringsniveau

Alternatief leerlingrapport

Leerling: **Steef de Wit** (SO - cursus)
 Toets: **Rek-Wisk 2002 ALG**

Vergelijking: **Alle leerlingen**

Afname datum	Leeftijd jr-mnd	Jaar groep	Taak	Toetsscore / Schaalscore	Score interval	Func. niveau
16-04-2004	8-03	SO	Toets M3	23 / 29	23:34	< M3
12-10-2004	8-09	SO	Toets E3	19 / 32	27:37	< M3
05-05-2005	9-04	SO	Toets E3	31 / 43	39:48	M3
12-02-2006	10-01	SO	Toets M4-2002	19 / 45	43:48	M3/E3
02-07-2006	10-06	SO	Toets M4-2002	35 / 57	54:59	E3/M4
10-10-2006	10-09	SO	Toets E4-2002	24 / 58	56:60	E3/M4

Alternatief leerlingrapport

Voordelen van het alternatieve rapport:

- Groei in beeld
- Ontwikkeling van de individuele leerling staat centraal
- Geen achterstand, maar vooruitgang
- Vergelijking met leeftijdsgenoten blijft mogelijk

Hoe ver zijn we?

Proeftoetsing S(B)O jan. 2010

- Specifiek samengestelde papieren toetsen
BL, SP, RW
- SBO en clusters 2 en 4
- Functioneringsniveaus medio 3 - eind 5

Doel

- Bepalen welke opgaven geschikt zijn voor
SO/SBO
- Bepalen welke aanpassingen zinvol zijn

Uitgave S(B)O-toetsen begin 2011

Doel:

- Afgestemde toetsen leerlingen SBO-SO
- Relatie handhaven met reguliere BaO

Beschikbaar:

- Digitale toetsen Begrijpend lezen, Rekenen-Wiskunde, Spelling voor SBO en cluster 2 / 4
- Papieren toetsen BL, RW, SP voor SBO en cluster 2 en 4
- Functioneringsniveaus medio 3 - eind 5

Vervolg

- Aangepaste toetsen voor functioneringsniveaus 6-7-8 BL, SP, RW
- Doelgroep: hoogste niveaus SBO, SO, daarnaast VSO en PrO niet-diplomagericht
- Proeftoetsing jan. 2011
- Uitgave schooljaar 2011/2012

Meer informatie?

- sbo.cito.nl
  - Informatie over ontwikkelingen S(B)O
- sbo@cito.nl
  - Voor al uw vragen